

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ดนตรี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 978-974-01-9837-6

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๕๔

องค์การค้ำของ สกสค. จัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

๒๒๔๙ ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรื่อง อนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม ตลอดจนมีสุนทรียภาพ ซึ่งกิจกรรมทางศิลปะจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะวิธีการทางศิลปะ กล้าแสดงออกอย่างอิสระด้วยความเชื่อมั่นและเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

เพื่อให้การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ บรรลุตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน **ดนตรีกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓** ขึ้น โดยนำเสนอสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร อาทิ ทฤษฎีดนตรีสากล เพลงภาษาในดนตรีไทย การขับร้องเพลงไทย และการสร้างสรรค์งานดนตรี ซึ่งหวังว่าหนังสือเรียนเล่มนี้จะอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการเรียนการสอนศิลปะได้ อย่างไรก็ตามหากหนังสือเรียนนี้มีข้อปรับปรุงประการใด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หนังสือเรียนเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของคณะผู้จัดทำ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านศิลปศึกษา ด้านการจัดการศึกษา ตลอดจนศิลปินที่มีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานเพื่อการศึกษาค้นคว้า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

วัตถุประสงค์	มโนทัศน์	องค์ความรู้	การปฏิบัติและการสร้างสรรค์
๑) นำความรู้ทางด้านดนตรีมาสร้างสรรค์เพลงและจัดการแสดงดนตรีเพื่อแสดงต่อหน้าสาธารณชน : โครงการงาน (Project)	นักเรียนมีโอกาสดแสดงออกทางดนตรี เปิดกว้างเสรีทางความคิด สร้างเสริมจินตนาการ สร้างสรรค์งานการแสดงดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความเพลิดเพลิน น่าสนใจ และสอดคล้องกับบริบทในท้องถิ่น	นำความรู้ทางด้านดนตรีมาใช้ในการแสดงดนตรี เปิดกว้างและไม่จำกัดขอบเขตขององค์ความรู้ที่จะนำมาใช้	จัดการแสดงปลายภาคเรียน โดยที่นักเรียนทั้งห้อง ได้แสดงดนตรีร่วมกัน และมีการประกวดความสามารถของแต่ละห้องเรียนในสายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ การจัดกิจกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการแสดงดนตรี ดังนี้ ๑) การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ๒) การสร้างสรรค์ผลงานดนตรี ๓) เล่นดนตรีประกอบเพลง ตัวอย่างวงดนตรี เช่น - วงขับร้องประสานเสียง - วงมโหรี
๒) เชื่อมโยงทักษะการแสดงดนตรีด้วยการขับร้อง และ/หรือ บรรเลงเพลง ที่สอดคล้องกับทฤษฎีดนตรีสากล	การสรุปองค์ความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีจากการขับร้อง และ/หรือ บรรเลงเพลง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถแสดงออกถึงองค์ประกอบดนตรีได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ	ความเข้าใจในทฤษฎีดนตรี - บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก (Harmonic minor scale) - บันไดเสียงไมเนอร์แบบโมเดลิค (Melodic minor scale) - คอร์ดพื้นฐาน (Primary chord)	ขับร้อง และ/หรือ บรรเลงเพลงที่มีบันไดเสียงต่างกัน ทั้งบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก บันไดเสียงไมเนอร์แบบโมเดลิค รวมถึงเพลงที่มีคอร์ดพื้นฐาน จากนั้นครูผู้สอนอธิบายเรื่องโครงสร้างของบันไดเสียงและคอร์ด นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการสร้างสรรค์เพลง โดยการใส่คอร์ดให้กับเพลง

วัตถุประสงค์	มโนทัศน์	องค์ความรู้	การปฏิบัติและการสร้างสรรค์
๓) บันทึกโน้ตดนตรีตามระบบการบันทึกโน้ตสากล	การนำเพลงที่อยู่ในบริบทชีวิตประจำวันมาบันทึกองค์ประกอบของดนตรีตามระบบการบันทึกโน้ตสากลอย่างถูกต้อง ทำให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงเหตุผลในการบันทึกสัญลักษณ์โน้ต และสามารถนำเพลงในบริบทของตนมาแปลงเป็นการบันทึกโน้ตตามระบบสากลได้	การบันทึกโน้ต การสะกดคอร์ด - คอร์ดเมเจอร์ (Major chord) - คอร์ดไมเนอร์ (Minor chord) - คอร์ดทวิเจ็ตโดมิแนนท์ (Dominant seventh chord)	ขับร้อง และ/หรือ บรรเลงเพลงจากการอ่านโน้ตที่ดูบนทันที ไว้เพิ่มเติมคอร์ดที่เหมาะสมให้กับเพลง สร้างสรรค์ผลงานและบันทึกโน้ตขึ้นมาใหม่
๔) มีความเข้าใจในลำเนียงเพลงภาษาในดนตรีไทย	การฟัง และการแสดงออกทางดนตรีตามลักษณะของดนตรีไทย ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะดนตรีตามมาตรฐานของไทย และเข้าใจองค์ประกอบดนตรีอย่างเป็นองค์รวม เพื่อเชื่อมโยงความรู้ระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล	ความเข้าใจลำเนียงดนตรีไทย - ลำเนียงจัน - ลำเนียงลาว - ลำเนียงเขมร - ลำเนียงพม่า - ลำเนียงแขก - ลำเนียงฝรั่ง - ลำเนียงมอญ	แบ่งกลุ่มนักเรียน เพื่อฟังเพลงบรรเลงที่มีลำเนียงเพลงแตกต่างกัน พร้อมทั้งให้นักเรียนแยกแยะความแตกต่างอภิปรายลักษณะและองค์ประกอบของเพลงเหล่านั้น เช่น องค์ประกอบในด้านจังหวะ และบันไดเสียง ที่ทำให้เกิดความแตกต่างด้านลำเนียงของเพลง
๕) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประเภท และหลักการขับร้องเพลงไทยและสามารถขับร้องเพลงไทยได้อย่างถูกต้องและไพเราะ	การฟัง และการแสดงออกทางดนตรีตามลักษณะของดนตรีไทย ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะดนตรีตามมาตรฐานของไทย และเข้าใจองค์ประกอบดนตรี	การขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น - ประเภทของการขับร้องเพลงไทย - หลักการขับร้องเพลงไทย	อธิบายหลักการขับร้องเพลงไทย การวางท่าทางในการขับร้อง การหายใจ การบริหารลมหายใจการเปล่งเสียง การเอื้อน การแบ่งวรรคคำร้อง การใส่อารมณ์เพลง แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อฝึกขับร้องเพลงไทย

วัตถุประสงค์	มโนทัศน์	องค์ความรู้	การปฏิบัติและการสร้างสรรค์
	อย่างเป็นองค์รวม และการขับร้องเพลงไทยนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของคนตรีไทย เพื่อให้เข้าถึงดนตรีไทยอย่างแท้จริง		ตัวอย่างเพลง - เพลงลาวจ้อย - เพลงลาวดวงเดือน
๖) มีความรักดนตรี เรียนรู้วัฒนธรรมผ่านเพลงในบริบทชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีความเข้าใจในเนื้อหาและที่มาของเพลง	การขับร้องเพลง และร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยนำเพลงที่อยู่ในบริบทชีวิตประจำวันที่นักเรียนมีความคุ้นเคยและสามารถเข้าถึงได้ มาจัดกิจกรรมดนตรี ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน รักในวิชาดนตรี และมีความรู้ในเนื้อหาและที่มาของเพลง	เพลงเสริมสร้างวัฒนธรรมและความรักดนตรี - เพลงเทศกาล - เพลงสมัยนิยม - เพลงในวรรณคดี - เพลงอื่น ๆ ได้แก่ - เพลงชรีวิต - เพลงท้องถิ่น รายละเอียดของเพลง - เนื้อหาและความหมาย - ผู้ประพันธ์ - ความเป็นมา	ตัวอย่างเพลง เพลงเทศกาล - เพลงใครหนอ - เพลงคำน้านม - เพลงอีม่อน - เพลงพระคุณที่สาม - เพลงพรปีใหม่ - เพลงสวัสดีปีใหม่ - เพลงร้าววันวันสงกรานต์ - เพลงลอยกระทง - เพลงวันคริสต์มาส - เพลงหน้าพาทักนักเรียน - เพลงเยาวชนชาติไทย เพลงสมัยนิยม - เพลงคนใจง่าย - เพลงโคลส ยู ยู (Close to you) เพลงในวรรณคดี - เพลงศกุนตลา เพลงอื่น ๆ - เพลงที่อยู่ในบริบทสังคม

วัตถุประสงค์	มโนทัศน์	องค์ความรู้	การปฏิบัติและการสร้างสรรค์
๓) ขับร้องเพลงเกียรติกษัตริย์ และเพลงพระราชนิพนธ์ โดยออกอักขระได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ร้องตรงจังหวะ ระดับเสียง และเข้าใจความหมาย	การขับร้องเพลงเกียรติกษัตริย์ และเพลงพระราชนิพนธ์ โดยเน้นเรื่องความแม่นยำของจังหวะ ระดับเสียง ความถูกต้องของภาษา และความเข้าใจในเนื้อหาของเพลง ทำให้นักเรียนในฐานะเยาวชนไทยเกิดความรักและซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ รวมถึงพระราชอัจฉริยภาพทางด้านดนตรีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	เพลงเกียรติกษัตริย์ - เพลงเกียรติกษัตริย์อื่น ๆ ความถูกต้องของเพลง - ออกอักขระได้ชัดเจน - ร้องจังหวะอย่างแม่นยำ - ร้องตรงระดับเสียง	เพลงเกียรติกษัตริย์ - ครูชี้้นำการออกอักขระของเนื้อเพลง ระดับเสียงรวมถึงจังหวะอย่างชัดเจนและถูกต้อง พร้อมทั้งอธิบายถึงเนื้อหาของเพลง - ขับร้องเพลงเกียรติกษัตริย์อื่น ๆ ได้แก่ • เพลงพ่อแห่งแผ่นดิน • เพลงภูมิแผ่นดินนวมินทร์มหาราชา • เพลงต้นไม้ของพ่อ • เพลงของขวัญจากก้อนดิน เพลงพระราชนิพนธ์ - ครูชี้้นำการออกอักขระเนื้อเพลง ระดับเสียงรวมถึงจังหวะอย่างชัดเจนและถูกต้อง พร้อมทั้งอธิบายถึงเนื้อหาของเพลง - นักเรียนมีโอกาสใช้ความคิดสร้างสรรค์ เช่น คิดรูปแบบจังหวะเพื่อปรบมือหรือบรรเลงเพลงประกอบจังหวะให้เข้ากับเพลง เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน

สารบัญ

บทที่ ๑ ทฤษฎีดนตรีสากล ๓ (ตอนที่ ๑)

ความสัมพันธ์ระหว่างบันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล	๑
การร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์	๒
การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล	๓
บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก	๔
การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก	๖
บันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก	๗
การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก	๘
	๑๑

บทที่ ๒ ทฤษฎีดนตรีสากล ๓ (ตอนที่ ๒)

ขั้นคู่	๑๓
- ประเภทของขั้นคู่	๑๕
- ขั้นคู่เมเจอร์	๑๖
- ขั้นคู่ไมเนอร์	๑๖
- ขั้นคู่เพอร์เฟค	๑๗
- ขั้นคู่ดิมินิชท์	๑๙
- ขั้นคู่ออกเมนเทด	๒๐
คอร์ด	๒๒
- คอร์ดเมเจอร์	๒๕
- คอร์ดไมเนอร์	๒๕
- คอร์ดดิมินิชท์	๒๖
- คอร์ดออกเมนเทด	๒๖
- คอร์ดทบเจ็ดโดมิแนนท์	๒๗
หน้าที่คอร์ด	๒๗
ตัวเลขโรมันแสดงหน้าที่คอร์ด	๒๘
คอร์ดหลัก	๓๑
เสียงกลมกลืน-เสียงกระด้าง	๓๑

สารบัญเพลง

บทที่ ๑ ทฤษฎีดนตรีสากล ๓ (ตอนที่ ๑)

เพลง Departure ของ ฌ็องนุชา ศศิปุราณะ ในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑
เพลง Far Beyond the Sun ของ Yngwie Malmsteen ในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒
เพลง Melodic minor lesson ของ Daniele Gottardo ในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓

บทที่ ๒ ทฤษฎีดนตรีสากล ๓ (ตอนที่ ๒)

คู่ ๒ เมเจอร์ (Major second)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๔
คู่ ๓ เมเจอร์ (Major third)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๕
คู่ ๖ เมเจอร์ (Major sixth)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๖
คู่ ๗ เมเจอร์ (Major seventh)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๗
คู่ ๒ ไมเนอร์ (Minor second)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๘
คู่ ๓ ไมเนอร์ (Minor third)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๙
คู่ ๖ ไมเนอร์ (Minor sixth)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๐
คู่ ๗ ไมเนอร์ (Minor seventh)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๑
คู่ ๔ เพอร์เฟค (Perfect fourth)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๒
คู่ ๕ เพอร์เฟค (Perfect fifth)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๓
คู่ ๘ เพอร์เฟค (Perfect eighth)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๔
คู่ ๒ ดิมินิชท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๕
คู่ ๓ ดิมินิชท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๖

บทที่ ๓ สำเนียงเพลงภาษาในดนตรีไทย

- สำเนียงจีน
- สำเนียงลาว
- สำเนียงเขมร
- สำเนียงพม่า
- สำเนียงแขก
- สำเนียงฝรั่ง
- สำเนียงมอญ

หน้า
๓๔

บทที่ ๔ การขับร้องเพลงไทย

- ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
- หลักการขับร้องเพลงไทย

๔๖
๔๗
๔๘

บทที่ ๕ สร้างสรรค์งานดนตรี

- บรรณานุกรม
- บรรณานุกรมเพลง

๕๒
๕๔
๕๕

คู่ ๖ ดิมินิชท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๗
คู่ ๗ ดิมินิชท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๘
คู่ ๘ ดิมินิชท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑๙
คู่ ๕ ดิมินิชท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๐
คู่ ๘ ดิมินิชท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๑
คู่ ๒ ออกเมนเทด	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๒
คู่ ๓ ออกเมนเทด	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๓
คู่ ๖ ออกเมนเทด	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๔
คู่ ๗ ออกเมนเทด	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๕
คู่ ๔ ออกเมนเทด	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๖
คู่ ๕ ออกเมนเทด	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๗
คู่ ๘ ออกเมนเทด	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๘
คอร์ดเมเจอร์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒๙
คอร์ดไมเนอร์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓๐
คอร์ดดิมินิชท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓๑
คอร์ดออกเมนเทด	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓๒
คอร์ดทบเจ็ดโดมินันท์	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓๓
เพลงศกุนตลา	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓๔
เพลงคนใจง่าย	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓๕
เพลงโคลส ยู ยู (Close to you)	แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓๖

บทที่ ๓ สำเนียงเพลงภาษาในดนตรีไทย

ลาวดำเนินทราย	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๑
จีนเก็บบุปผา	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๒

ฝรั่งเดินทัพ	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๓
พม่าบำบอ	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๔
พญาลำพอง	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๕
จีนขิมเล็ก	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๖
ลาวกระทบไม้	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๗
เขมรเหลือง	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๘
พม่ารำชวาน	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๙
แขกยิงนก	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๑๐
ฝรั่งยี่เอ๋ม	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๑๑
มอญทำอิฐ	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๑๒

บทที่ ๔ การขับร้องเพลงไทย

ลาวจ้อย	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๑๓
ลาวดวงเดือน	แผ่นที่ ๒ เพลงที่ ๑๔

วัตถุประสงค์

๑) เชื่อมโยงทักษะการแสดงดนตรีด้วยการขับร้อง และ/หรือบรรเลงบทเพลงที่สอดคล้องกับทฤษฎีดนตรีสากล
มโนทัศน์

การสรุปองค์ความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีจากการขับร้อง และ/หรือบรรเลงเพลง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและ
สามารถแสดงออกถึงองค์ประกอบดนตรีได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

องค์ความรู้

- บันไดเสียงเมเจอร์ (Major scale)
- บันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล (Natural minor scale)
- บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก (Harmonic minor scale)
- บันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก (Melodic minor scale)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

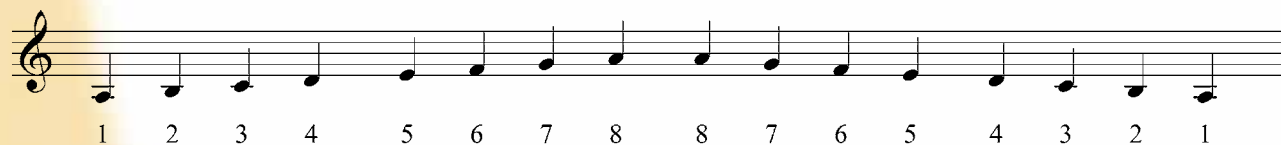
- ๑) สร้างและร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ได้ตรงระดับเสียง
- ๒) สร้างและร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัลโดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ได้ตรงระดับเสียง
- ๓) สร้างและร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกโดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ได้ตรงระดับเสียง
- ๔) สร้างและร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิกได้โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ได้ตรงระดับเสียง
- ๕) สามารถนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ความสัมพันธ์ระหว่างบันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล

กิจกรรมนำการเรียนรู้

๑.๑) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ทบทวนเรื่องโครงสร้างของบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล และทำกิจกรรมตามหัวข้อที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้ ทำลงในสมุดนะคะ

- ๑) บันไดเสียงข้างต้นนี้เรียกว่าบันไดเสียงอะไร
- ๒) โยงเส้นแสดงเททราคอร์ดล่าง (Lower tetrachord) และเททราคอร์ดบน (Upper tetrachord)
- ๓) เขียนตัวเลขแสดงการวิเคราะห์ระยะห่างของโน้ตในเททราคอร์ดทั้งสอง
- ๔) ลำดับโน้ตในบันไดเสียงใดที่มีระยะห่างครึ่งเสียง
- ๕) บันไดเสียงข้างต้นนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับบันไดเสียงเมเจอร์ใด เพราะเหตุใด
- ๖) ให้นักเรียนทั้งกลุ่มร้องโน้ตในบันไดเสียงข้างต้นนี้ให้ตรงระดับเสียง โดยการเทียบเสียงจากโน้ตตัวแรก

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๒) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ทบทวนเรื่องบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล

ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ นักเรียนได้พบแล้วว่าระหว่างบันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์จะมีความสัมพันธ์ในลักษณะของกุญแจเสียงร่วม (Relative key) เสมอ กล่าวคือมีเครื่องหมายประจำกุญแจเสียง (Key signature) เหมือนกัน หากโน้ตตัวที่ ๖ ในบันไดเสียงเมเจอร์ใด ๆ กลายเป็นโน้ตตัวแรกของบันไดเสียงไมเนอร์ใด ๆ ดังกรณีตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑ บันไดเสียงที่ไม่มีชาร์ปไม่มีแฟลต

บันไดเสียงซีเมเจอร์

บันไดเสียงเอไมเนอร์แบบเนเชอรัล

ตัวอย่างที่ ๒ บันไดเสียงที่มี ๓ แฟลต

บันไดเสียงอีแฟลตเมเจอร์

บันไดเสียงซีไมเนอร์แบบเนเชอรัล

การร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๓) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ศึกษาคำอธิบายเรื่องการร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์

ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ นักเรียนได้ทราบแล้วว่า บันไดเสียงเมเจอร์ทุกบันไดเสียง มีโครงสร้าง (ระยะห่างของเสียง) ที่เหมือนกันทั้งหมด จะแตกต่างกันก็เพียงโน้ตเริ่มต้น และเพื่อเป็นการรักษาโครงสร้างของบันไดเสียงไว้ บางบันไดเสียงจึงมีการเพิ่มเครื่องหมายแปลงเสียง (Accidentals) เข้าไป ตั้งแต่จำนวนเล็กน้อย และค่อย ๆ เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัลก็มีความจำเป็นเช่นเดียวกับบันไดเสียงเมเจอร์ กล่าวคือเพื่อรักษาโครงสร้างของบันไดเสียงเอาไว้ บางบันไดเสียงจึงมีการเพิ่มเครื่องหมายแปลงเสียงเข้าไป ความสัมพันธ์ระหว่างบันไดเสียงทั้ง ๒ ประเภทนี้จะเห็นได้ชัดเจนจากกุญแจเสียงร่วม (Relative key) เช่น บันไดเสียงอีแฟลตเมเจอร์ และบันไดเสียงซีไมเนอร์แบบเนเชอรัล เป็นต้น

เนื่องจากโครงสร้างของบันไดเสียงเมเจอร์และโครงสร้างของบันไดเสียงไมเนอร์นั้นมีลักษณะเหมือนกันในแต่ละประเภทของบันไดเสียง ในการร้องโน้ตนั้นจึงนิยมใช้ระบบโดเคลื่อนที่ (Movable Do)

ระบบโดเคลื่อนที่ หมายถึง ระบบการร้องโน้ต ที่ออกเสียงโน้ตตัวที่ ๑ ของบันไดเสียงว่า “โด” เสมอ โดยไม่สนใจว่าโน้ตตัวที่ ๑ ในระบบโดคงที่ (Fixed Do) จะออกเสียงว่าอย่างไร

การร้องโน้ตในระบบโดเคลื่อนที่นั้น เรานิยมเรียกชื่อโน้ตด้วยระบบตัวอักษร (Alphabet) ดังที่นักเรียนเคยศึกษาแล้ว ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างชื่อโน้ตในระบบตัวอักษรและโน้ตในระบบโดคงที่นั้น เปรียบเทียบได้ดังนี้คือ

ระบบตัวอักษร	A	B	C	D	E	F	G
ระบบโดคงที่	ลา	ที	โด	เร	มี	ฟา	โซ

การร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์

โดยปกติแล้วการร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ นิยมออกเสียงโน้ตในระบบโดเคลื่อนที่ (Movable Do) เสมอ เพื่อเป็นการตัดปัญหาความสับสนเรื่องการออกเสียงชื่อโน้ตออกไป และสามารถให้ความสนใจเรื่องความถูกต้องของระดับเสียงได้เต็มที่

วิธีการร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่

- ๑) เทียบเสียงโน้ตตัวแรกให้ตรงกับระดับเสียงจริง
- ๒) ในการร้องนั้น ต้องออกเสียงโน้ตตัวแรกในบันไดเสียงให้เป็น “โด” เสมอ โดยมีลำดับของการร้องโน้ตจะเริ่มจาก “โด เร มี ฟา โซ ลา ที โด” และ “โด ที ลา โซ ฟา มี เร โด”

หมายเหตุ : ระดับเสียงในบันไดเสียงนั้นจะยังคงเป็นระดับเสียงจริงเสมอ แต่การออกเสียงโน้ตนั้นจะใช้ระบบโดเคลื่อนที่

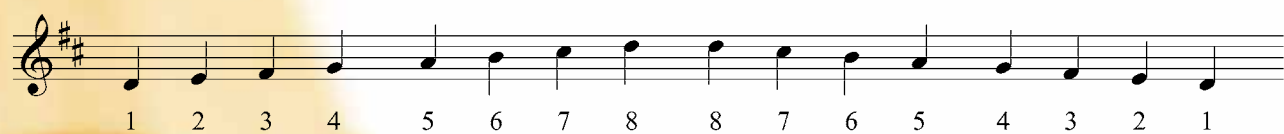
กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๔) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ที่กำหนดให้ด้านล่างนี้ โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ และเน้นความถูกต้องของระดับเสียง หลังจากนั้นนำเสนอการร้องบันไดเสียงหน้าชั้นเรียน

บันไดเสียงซีเมเจอร์

บันไดเสียงดีเมเจอร์

บันไดเสียงบีแฟลตเมเจอร์

การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๕) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ศึกษาคำอธิบายเรื่องการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล

การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล

การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัลนิยมออกเสียงโน้ตโดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ (Movable Do) เช่นเดียวกับการร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ด้วยเช่นกัน

เนื่องจากโน้ตตัวแรกในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัลนั้นมาจากโน้ตตัวที่ ๖ ของบันไดเสียงเมเจอร์ ซึ่งในการร้องนั้นนิยมออกเสียงว่า “ลา” ดังนั้นในการร้องโน้ตตัวที่ ๑ ของบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัลจึงออกเสียงเป็น “ลา” โดยมีลำดับการร้องโน้ตดังนี้ “ลา ที โด เร มี ฟา โซ ลา” และ “ลา โซ ฟา มี เร โด ที ลา” ซึ่งจากการร้องโน้ตเช่นนี้ ทำให้เห็นความสัมพันธ์ในลักษณะของกุญแจเสียงร่วม (Relative key) ได้มากขึ้น

วิธีการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัลโดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่

- ๑) เทียบเสียงโน้ตตัวแรกให้ตรงกับระดับเสียงจริง
- ๒) ในการร้องนั้น ต้องออกเสียงโน้ตตัวแรกให้เป็น “ลา” เสมอ โดยมีลำดับของการร้องโน้ตจะเริ่มจาก “ลา ที โด เร มี ฟา โซ ลา” และ “ลา โซ ฟา มี เร โด ที ลา”

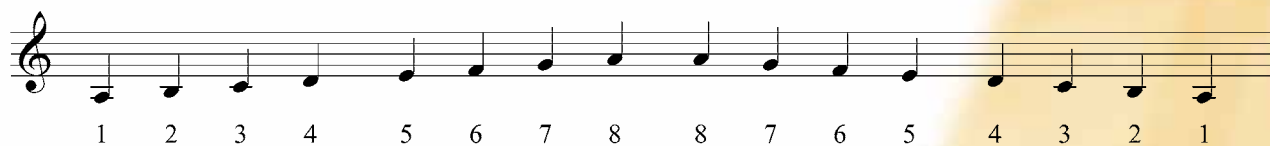

หมายเหตุ : ระดับเสียงในบันไดเสียงนั้นจะยังคงเป็นระดับเสียงจริงเสมอ แต่การออกเสียงโน้ตนั้นจะใช้ระบบโดเคลื่อนที่

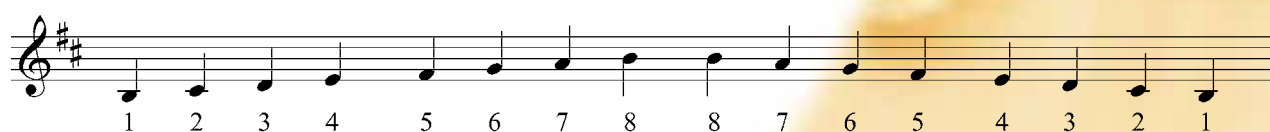
กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๖) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัลที่กำหนดให้ด้านล่างนี้ โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ และเน้นความถูกต้องของระดับเสียง หลังจากนั้นนำเสนอการร้องบันไดเสียงหน้าชั้นเรียน

บันไดเสียงเอไมเนอร์แบบเนเชอรัล

บันไดเสียงบีไมเนอร์แบบเนเชอรัล

บันไดเสียงดีไมเนอร์แบบเนเชอรัล

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๗) นักเรียนฟังเพลง Departure ของ ฌ็องซูซา ศติปุราณะ ซึ่งเป็นเพลงที่ประพันธ์ขึ้นโดยใช้โน้ตในบันไดเสียงดีเนเซอร์ลไมเนอร์ (แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๑)

กิจกรรมนำการเรียนรู้

๑.๘) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ร่วมกันอภิปรายตามประเด็นคำถามด้านล่างนี้ และนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน ทำลงในสมุดนะจ๊ะ

๑) หลังจากที่นักเรียนได้ร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ และบันไดเสียงเนเซอร์ลไมเนอร์แล้ว นักเรียนคิดว่าระหว่างโน้ตตัวที่ ๗ และ ๘ ในบันไดเสียงทั้งสอง ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันอย่างไร และนักเรียนคิดว่าเป็นเพราะเหตุใด

๒) หากต้องการทำให้ความรู้สึกของโน้ตตัวที่ ๗ และ ๘ ในบันไดเสียงเนเซอร์ลไมเนอร์ มีลักษณะเหมือนกับโน้ตตัวที่ ๗ และ ๘ ในบันไดเสียงเมเจอร์ นักเรียนจะสามารถทำได้อย่างไร

บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๙) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ศึกษาคำอธิบายเรื่องการบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก (Harmonic minor scale) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าบันไดเสียงไมเนอร์แบบเสียงประสาน เป็นบันไดเสียงไมเนอร์ชนิดหนึ่งที่มีโครงสร้างคล้ายคลึงกับบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเซอร์ล (Natural minor scale) และยังคงมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีเสียงกับบันไดเสียงเมเจอร์ (Major scale) เช่นเดียวกับบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเซอร์ล

ให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างระหว่างบันไดเสียงไมเนอร์ทั้งสองประเภท และร่วมอภิปรายเพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ว่าบันไดเสียงไมเนอร์ทั้งสองประเภทนี้แตกต่างกันอย่างไร

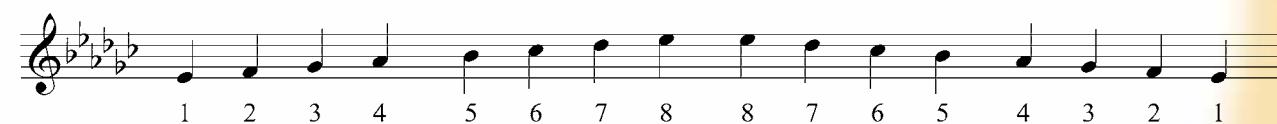
บันไดเสียงเอไมเนอร์แบบเนเซอร์ล

บันไดเสียงเอไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

บันไดเสียงอีแฟลตไมเนอร์แบบเนเซอร์ล

บันไดเสียงอีแฟลตไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

อภิปราย บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก แตกต่างกับบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเซอร์ลอย่างไร ทำลงในสมุดนะจ๊ะ

การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๑๐) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ศึกษาคำอธิบายเรื่องการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

» การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกนั้นคล้ายคลึงกับการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเซอร์ล กล่าวคือนิยมออกเสียงโน้ตตัวแรกว่า “ลา” แต่เนื่องจากโน้ตตัวที่ ๗ ในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกนั้นถูกยกขึ้นครึ่งเสียง จึงนิยมออกเสียงว่า “ซี” เป็นการแสดงถึงเสียง “โซ” ที่ถูกยกขึ้นครึ่งเสียง

หมายเหตุ : คำว่า “ซี” นี้ ต่างจากความหมายของ “ซี (C)” ในการอ่านโน้ตระบบตัวอักษร

ดังนั้นในการร้องโน้ต จึงมีลำดับดังนี้ “ลา ที โด เร มี ฟา ซี ลา” และ “ลา ซี ฟา มี เร โด ที ลา”

ในการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก นั้นจะมีความยากกว่าการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเซอร์ล เนื่องจากการยกโน้ตตัวที่ ๗ ขึ้นครึ่งเสียงทำให้ระยะห่างระหว่างโน้ตตัวที่ ๖ และโน้ตตัวที่ ๗ นั้นกลายเป็นคู่ ๒ ออกเมนเทด (Augmented second) ซึ่งจะกล่าวถึงในบทที่ ๒ ดังนั้นในการฝึกซ้อมร้องบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก นักเรียนควรให้ความสนใจระดับเสียงระหว่างโน้ตตัวที่ ๖ และโน้ตตัวที่ ๗ เป็นพิเศษ

» วิธีการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่

๑) เทียบเสียงโน้ตตัวแรกให้ตรงกับระดับเสียงจริง

๒) ในการร้องนั้น ต้องออกเสียงโน้ตตัวแรกให้เป็น “ลา” เสมอ โดยมีลำดับของการร้องโน้ตจะเริ่มจาก “ลา ที โด เร มี ฟา ซี ลา” และ “ลา ซี ฟา มี เร โด ที ลา”

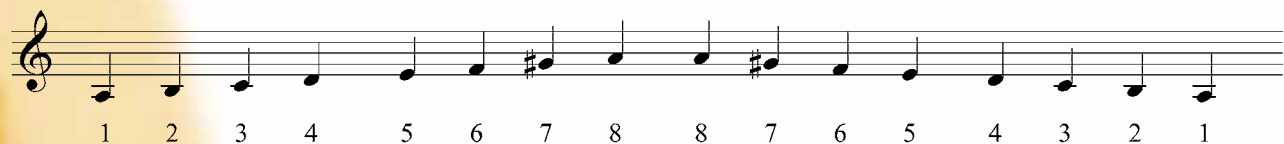

หมายเหตุ : ระดับเสียงในบันไดเสียงนั้นจะยังคงเป็นระดับเสียงจริงเสมอ แต่การออกเสียงโน้ตนั้นจะใช้ระบบโดเคลื่อนที่

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๑๑) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกที่กำหนดให้ด้านล่างนี้ โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ และเน้นความถูกต้องของระดับเสียง หลังจากนั้นนำเสนอการร้องบันไดเสียงหน้าชั้นเรียน

บันไดเสียงเอไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

บันไดเสียงซีไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

บันไดเสียงบีแฟลตไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๑๒) นักเรียนฟังเพลง Far Beyond the Sun ของ Yngwie Malmsteen ซึ่งเป็นเพลงที่ประพันธ์ขึ้นโดยใช้โน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก (แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๒)

บันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก

กิจกรรมนำการเรียนรู้

๑.๑๓) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ร่วมกันอภิปรายตามประเด็นคำถามด้านล่างนี้ และนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน ทำลงในสมุดนะจ๊ะ

๑) หลังจากที่ได้ร้องโน้ตในบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์แล้ว นักเรียนจะพบว่าโน้ตตัวที่ ๗ และ ๘ ในบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ก็มีระยะห่างกันครึ่งเสียง ส่งผลให้โน้ตตัวที่ ๗ ทำหน้าที่ของโน้ตสิดดิง หรือโน้ตนำ (Leading tone) นำไปสู่โน้ตโทนิค (Tonic) ในบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ได้อย่างชัดเจน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในการร้องโน้ต คือ คู่เสียงที่เกิดขึ้นระหว่างโน้ตตัวที่ ๖ และ ๗ ในบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์นั้นร้องยาก เนื่องจากมีระยะห่างเป็นคู่ ๒ ออกเมเนต หากต้องการทำให้คู่ ๒ ออกเมเนตหายไป นักเรียนสามารถทำอย่างไรได้บ้าง

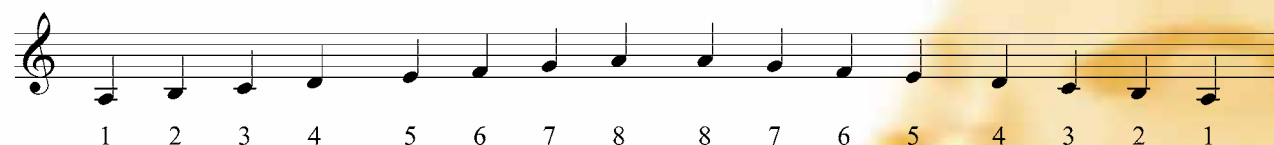
กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๑๔) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ศึกษาคำอธิบายเรื่องบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก

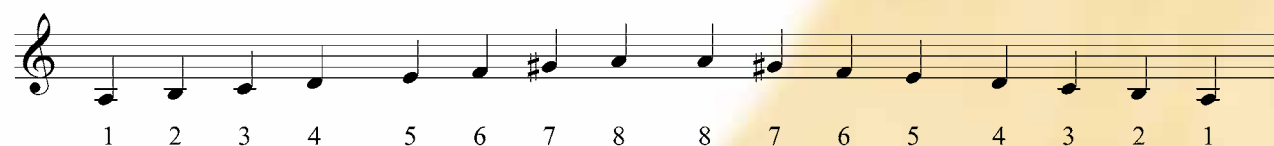
บันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก (Melodic minor scale) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าบันไดเสียงไมเนอร์แบบทำนอง เป็นบันไดเสียงไมเนอร์ชนิดหนึ่งที่มีโครงสร้างคล้ายคลึงกับบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล (Natural minor scale) และบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก (Harmonic minor scale) มีความเกี่ยวข้องทางทฤษฎีเสียงโดยตรงกับบันไดเสียงเมเจอร์ (Major scale) บันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล และบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

ให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างระหว่างบันไดเสียงไมเนอร์ทั้งสามประเภท และร่วมอภิปรายเพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ว่าบันไดเสียงไมเนอร์ทั้งสามประเภทนี้แตกต่างกันอย่างไร

บันไดเสียงเอไมเนอร์แบบเนเชอรัล

บันไดเสียงเอไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

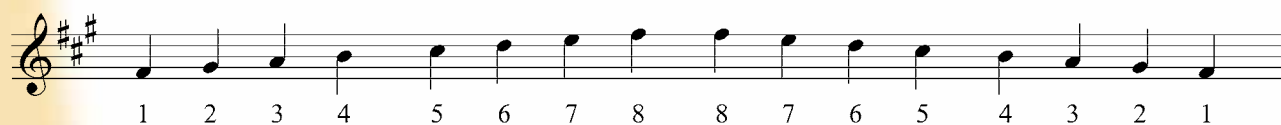

บันไดเสียงเอไมเนอร์แบบเมโลดิก

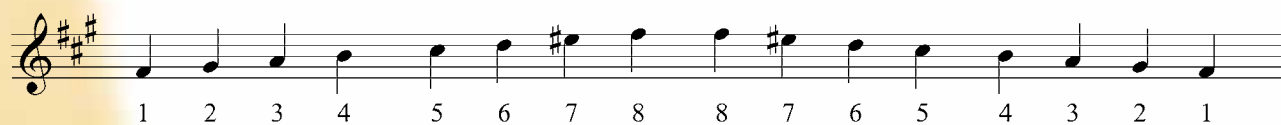

บันไดเสียงเอฟชาร์ปไมเนอร์แบบเนเชอรัล

บันไดเสียงเอฟชาร์ปไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

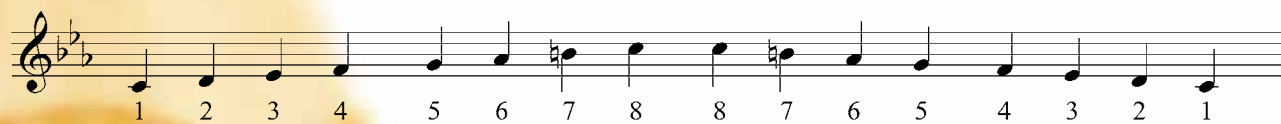
บันไดเสียงเอฟชาร์ปไมเนอร์แบบเมโลดิก

บันไดเสียงซีไมเนอร์แบบเนเชอรัล

บันไดเสียงซีไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก

บันไดเสียงซีไมเนอร์แบบเมโลดิก

อภิปราย บันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิกแตกต่างกับบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล และบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกอย่างไร ทำลงในสมุดนะจ๊ะ

การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๑๕) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ศึกษาคำอธิบายเรื่องการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก

»การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก

การร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิกนั้นคล้ายคลึงกับการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล และบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก กล่าวคือนิยมออกเสียงโน้ตตัวแรกว่า “ลา” แต่เนื่องจากโน้ตตัวที่ ๖ และ ๗ ในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิกขาคั้นนั้นถูกยกขึ้นครึ่งเสียง จึงนิยมออกเสียงว่า “ฟิ” และ “ซี” เป็นการแสดงถึงเสียง “ฟา” และ “โซ” ที่ถูกยกขึ้นครึ่งเสียง แต่ในบันไดเสียงขาลงนั้น โน้ตตัวที่ ๖ และ ๗ จะถูกลดลงครึ่งเสียงจากบันไดเสียงขาคั้น กล่าวคือ กลับมาเป็นเหมือนกับโน้ตในบันไดเสียงเนเชอรัลไมเนอร์ หรือกล่าวได้ว่ามีโน้ตตรงตามเครื่องหมายประจำกุญแจเสียง (Key signature) จึงออกเสียงโน้ตตัวที่ ๗ และ ๖ ว่า “โซ” และ “ฟา” ตามลำดับ

ดังนั้นในการร้องโน้ต จึงมีลำดับการร้องโน้ต ดังนี้ “ลา ที โด เร มี ฟิ ซี ลา” และ “ลา โซ ฟา มี เร โด ที ลา”

ในการฝึกซ้อมร้องบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก นักเรียนควรให้ความสนใจระดับเสียงระหว่างโน้ตตัวที่ ๖ และโน้ตตัวที่ ๗ ในขาคั้นและขาลงของบันไดเสียงเป็นพิเศษ

»วิธีการร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่

๑) เทียบเสียงโน้ตตัวแรกให้ตรงกับระดับเสียงจริง

๒) ในการร้องนั้น ต้องออกเสียงโน้ตตัวแรกให้เป็น “ลา” เสมอ โดยมีลำดับของการร้องโน้ตจะเริ่มจาก “ลา ที โด เร มี ฟิ ซี ลา” และ “ลา โซ ฟา มี เร โด ที ลา”

หมายเหตุ : ระดับเสียงในบันไดเสียงนั้นจะยังคงเป็นระดับเสียงจริงเสมอ แต่การออกเสียงโน้ตนั้นจะใช้ระบบโดเคลื่อนที่

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๑๖) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน ร้องโน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิกที่กำหนดให้ด้านล่างนี้ โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ และเน้นความถูกต้องของระดับเสียง หลังจากนั้นนำเสนอการร้องบันไดเสียงหน้าชั้นเรียน

บันไดเสียงดีเมโลดิกไมเนอร์

บันไดเสียงจีเมโลดิกไมเนอร์

บันไดเสียงซีชาร์ปเมโลดิกไมเนอร์

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

๑.๑๗) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕ คน สร้างบันไดเสียงเมเจอร์ บันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเชอรัล บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก บันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก ตามที่ครูกำหนดจำนวน ๔ บันไดเสียง หลังจากนั้นร้องโน้ตในบันไดเสียงที่ได้สร้างขึ้น โดยใช้ระบบโดเคลื่อนที่ และเน้นความถูกต้องของระดับเสียง หลังจากนั้นนำเสนอการร้องบันไดเสียงหน้าชั้นเรียน ทำลงในสมุดนะจ๊ะ

๑.๑๘) นักเรียนฟังเพลง Melodic minor lesson ของ Daniele Gottardo ซึ่งเป็นเพลงที่ประพันธ์ขึ้นโดยใช้โน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก (แผ่นที่ ๑ เพลงที่ ๓)

